

1 - Kaple sv. Isidora

Kaple sv. Isidora byla postavena v roce 1719. O jejím barokním původu svědčí zbytky dvou postranních schodišť vedoucích ke sklípku s kdysi mohutným pramenem vody. Již v 17. století odtud byla životodárná tekutina vedena do města. Vodovod, postupně několikrát upravovaný, prokazoval městu poslední, již skromné, služby ještě v sedmdesátých letech 20. století. V roce 2000 prošla kaplička generální opravou a dne 27. srpna 2000 ji znovu vysvětil biskup Dominik Duka.

Svatý Isidor je patronem:

- a) vodních cest b) rolníků c) sklářů d) pekařů
-

2 - Kaple sv. Anny a Pekařův kříž

Kaple sv. Anny na úbočí vrchu Kozince byla vysvěcena roku 1908 a stála tehdy ještě daleko v polích. Již v devatenáctém století (od roku 1844) bychom tu našli kříž, který nechal postavit hrabačovský pekař Franz Jezdinský s manželkou Anežkou. Lípy před vchodem za bezmála sto let existence této půvabné drobné stavby zmohutněly a přetvořily celé místo ve významnou krajinnou dominantu.

Německy bývá pekařství označeno jako :

- a) bakery b) bäckerei c) bëckerai d) peckerei
-

3 - Kříž u popraviště

Na křížovatce cest z Jilemnice do Peřimova a z Kruhu do Víchové stával v 18. století křížek - pravděpodobně dřevěný. Je to doloženo na mapě I. vojenského mapování - tzv. josefského z let 1764-1768. Asi tak v poloviční vzdálenosti od této křížovaty a křížku ke kapličce svatého Isidora bývalo jilemnické popraviště vyznačené na josefské mapě šibenicí. Jak uvádí Jindřich Ambrož, byla roku 1722 na tomto místě sekerou popravena Alena Kadavá z Křižlic pro zahubení "neřádně" nabytého plodu. V knize Jana Luštince se dočteme, že v roce 1780 byla postavena na místě staré dřevěné šibenice nová, zděná, obehnaná zdí, a o patnáct let později byla v roce 1795 zděná šibenice zbořena a popraviště zaniká.

„Tempora mutantur“ se z latiny překládá jako:

- a) časy se mění b) temperamentní mutant c) vysoká teplota d) jaká doba, takový mrav
-

4 - Kříž v zahradě hostince U labutě

Kamenný kříž z roku 1769, který stával mezi pěti velkými lipami na „Drahách“ u cesty do Hrabačova a Víchové dnes najdete u kostela sv. Vavřince.

Proč se říkalo/říká v tomto místě „na drahách“

- a) byly tu drahé pozemky b) byly tu obecní pastviny
c) byla tu dráha do měděných dolů d) měla tu stát stanice dráhy
-

5 – Dřevěná zvonička

Do nedávna zde stávala restaurovaná litinová socha Sv. Jana Nepomuckého, přemístěná sem od staré cesty z Jilemnice do Horní Branné. (Socha Sv. Jana Nepomuckého při staré cestě z Jilemnice do Horní Branné je vyznačena již na mapě I. vojenského mapování - tzv. josefského z let 1764-1768 a sochu najdeme mezi lipami i na Grauparově mapě z roku 1765.

Kolik lip je na místě, kde socha dnes opět stojí?

- a) 2 b) 3 c) 4 d) 6

6 - Machačkův kříž

Machačkův kříž mezi nemocnicí a Nouzovem při staré cestě k obci Peřimov je významnou kamenosochařskou a řemeslnou prací z 1. poloviny 19. století, konkrétně byl postaven v roce 1834.

Kdo nechal kříž postavit?

- a) manželé Schnöbertovi b) mažele Grosmanovi c) Fr.X.Jerie d) Jan Machačka
-

7 - Kříž na Kuvajtu

Historie tohoto křížku/torza je nejasná a má se za to, že sem byl dopraven až v druhé polovině 20.století, když v těsné blízkosti vzniklo občerstvení, dnes známé jako „Kuvajt“ nebo „Dřevěný Grand“.

V kterém roce se naposledy stáčelo pivo v jilemnickém pivovaru? a) 1913 b) 1935 c) 1941 d) 1950

8 - věž(e) Zámku

Původně tvrz doložená z roku 1492 a možná ze 14. století. Označení zámek se poprvé objevuje v roce 1541, kdy jej Křinečtí z Ronova prodávají Janu Vilémovi Harantovi z Polžic a Bezdružic. V roce 1701 zámek koupil rod Harrachů, kteří ho vlastnili do roku 1945. Původní zámek (tvrz) měl pouze dvě křídla ve tvaru L s hodinovou věží. Poslední přestavba (rozšíření) v současném renesančním vzhladu je z roku 1895, kdy zámek vlastnil hrabě Jan Harrach.

Jaké jídlo měl hrabě Jan Harrach nejraději?

- a) nákyp a švestkové knedlíky b) kančí hřbet na brusinkách
c) zelnou polévku a pečeného pstruha d) tatarák z hovězího masa
-

9 - věž kostela sv. Alžběty

Pohřební kostel jilemnické vrchnosti a majitelů zámku doložený již v roce 1504, který ale vyhořel roku 1788 a nebyl již obnoven. Část rozebraného zdiva byla použita na stavbu nové školy u kostela a část stěny zůstala dodnes dochována na původním místě jako středová zeď zahradního domku.

Co nahradilo tento pohřební kostel v roce 1840?

- a) harrachovská hrobka v Horní Branné b) první české krematorium v Semilech
c) řada hrobů u východní zdi katolického hřbitova d) nic
-

10 - věž Dívčí školy

Nákladnou pseudorenesanční budovu bývalých dívčích škol si Jilemničtí podle projektu architekta Jana Vejrycha postavili v letech 1897–1899 a k nejhezčím jilemnickým stavbám patří dodnes.

Kdo byl jejím prvním ředitelem?

- a) Věnceslav Metelka b) Jan Luschtinec c) Jindřich Ambrož d) Jáchym Metelka
-

11 - věž kostela sv. Vavřince

Kostel sv. Vavřince v Jilemnici je poprvé připomínán již ve 14. století jako dřevěný a po požárech (1424, 1634, 1643) obnovovaný nebo nově stavěný. Dnešní barokní stavba vznikla podle projektu pražského stavitele J. J. Aichbauera v letech 1729–1736. Zatímco vnější podobu zčásti změnil další tři velké požáry, interiér si zachoval stylově jednotné, velmi kvalitní a působivé barokní vybavení. Vnitřní výzdobu chrámu provedl řezbář a sochař Jan Sucharda, z jehož rodu pochází i Cyril Bouda. Nejstarší památkou snad celé

Jilemnice je cínová křtitelnice pod kazatelnou. Nejstarším zvonem je umíráček z r. 1839 zavěšený na sanktusové věžičce nad presbytářem. Na hlavní věži bylo vždy zavěšeno několik zvonů, které však bohužel vzaly za své při opakovaných požárech Jilemnice a válečných rekvizicích. Od roku 1975 jsou na věži opět tři velké zvony - sv. Vavřinec, Panna Maria a sv. Václav. Z původních varhan z roku 1788 se zachovala monumentální varhanní skříň včetně 93 cínových prospektových píšťal a několika dalších rejstříků a po úpravách z let 1890, 1929, 1932 a opravě v roce 1995 se využívají i ke koncertní činnosti dodnes.

Z jakého roku je cínová křtitelnice? a) 1424 b) 1488 c) 1545 d) 1644

12 - věž Radnice

Současná klasicistní podoba radnice, ale s věžičkou uprostřed a 5 oblouky, je z roku 1781, kdy nahradila radnici opravenou po požáru v roce 1646. Kvůli rozšíření pro místnosti c.k. úřadu byla radnice v roce 1851 rozšířena o další dva oblouky včetně věže.

Před radnicí na náměstí stojí kříž, který byl původně umístěný v polích. Zhotovit jej nechal pláteník K. Hrubý s manželkou roku 1799. Po jejich smrti byl kříž ze svého původního stanoviště přenesen. A následně pak bylo sestaveno sousoší tak, jak ho známe nyní.

Jaká je výška radniční věže? a) 12-13 sáhů b) 16-17 sáhů c) 19-20 sáhů d) 23-24 sáhů
(1 rakouský - vídeňský sáh - odvozen od rozpětí paží panovníka = 1,896 m)

13 - Kříž a socha Karla Velikého

Socha Karla Velikého je zakreslena na mapě I. vojenského mapování - tzv. josefského z let 1764-1768 a také na Grauparově mapě z roku 1765. Ještě v roce 1963 byla socha na svém místě a dnes po restaurování stojí Karel Veliký, který je kulturní památkou, v jilemnickém zámeckém parku (mezi zámkem a pivovarem). K místu, kde socha stávala, se dostaneme železničním podchodem po staré cestě z Jilemnice do Horní Branné a v místě, kde už je starý úvoz neprůchozí, dojdeme po kraji pole po jeho levé straně ke dvou lípám a jírovcům. Dnes je na místě kamenný kříž s renovovaným podstavcem z poloviny 19. století.

Kdo byl Karel Veliký? a) český kníže b) císař c) ruský car d) polský král

14 - věž Občanské záložny

První peněžní ústav na okrese postavil svoji úřadovnu původně v roce 1868, ale v roce 1900 byla novobarokně přestavěna. Podle původního plánu měla být postavena ještě jedna kupole na druhém konci domu, z plánu však z finančních důvodů sešlo.

Co zdobí vrcholek kopule?

a) včelí úl b) rakouská pětizlatka c) královská koruna d) šachová figurka

15 - Kříž u cesty na Mříčnou

Křížek nad Jilemnicí u mříčenské silnice renovovaný v roce 2007 stával na křižovatce cest z Jilemnice do Mříčně a z Kruhu do Víchové. Cesta na sever do Víchové pokračovala od tohoto křížku podél Kocandy dále na sever na Zadní Kozinec a protínala cestu z Jilemnice do Peřimova a Horní Sytové. Jak ukazuje mapa císařského stabilního katastru z let 1842, těmto místům se říkalo "U třech Křížů", i když kříž "U popraviště" (1) už na mapě není. Třetí kříž stával nedaleko místa, kde dnes stojí dřevěná zvonička (3).

Z jakého materiálu je kříž vyroben?

- a) pryskyřice ztužená skelným vláknem b) hořovické litiny c) turnovské litiny d) železa
-

16 - věž Spořitelny

Městská spořitelna založená v roce 1888 z iniciativy purkmistra Františka Xavera Jerie se půjčkami i ze zisků významně podílela na rozvoji města. Budova byla podle projektu arch. J. Vejrycha z Horní Branné postavena v renesančně - secesním slohu s lidovými prvky v letech 1910-11.

V jakém poměru se při poslední měnové reformě rakousko-uherska v roce 1892 měnila zlatka?

- a) 1 zlatý za 0,5 koruny b) 1 zlatý za 1 korunu c) 1 zlatý za 2 koruny d) 1 zlatý za 5 korun
-

17 - kostel Povýšení sv. Kříže

Dřevěný kostel stával na Hrubém kopci a je doložen již v roce 1547. Na Gruparově mapě z doby kolem roku 1770 je zachycen jako prostá obdélná stavba obklopená hřbitovní zdí s brankou lemovanou vzrostlými stromy. Kostel byl uzavřen a v roce 1786 prodán včetně lip a již v roce 1787 zbořen. Hřbitov, sloužící obyvatelům Jilemnice, Víchové nad Jizerou a Sytové, byl zrušen až v roce 1811.

Kdy se začalo pohřbívat na „novém“ hřbitově za zvědavou uličkou? a) 1810 b) 1811 c) 1812 d) 1814

18 - Kostel Božího těla

Doložen z roku 1713 a zakreslen na Grauparově mapě jako převýšená zděná podélná stavba, obklopená hřbitovní zdí. Kostel byl zbořen roku 1803 a hřbitov zrušen v roce 1811. V roce 1818 prošla bývalý hřbitov nová silnice a později bylo nedaleko postaveno vlakové nádraží.

Kdy bylo nádraží spolu s železnicí postaveno? a) 1872 b) 1897 c) 1899 d) 1901

19 - kříž v březové aleji

Zvyk stavění křížů na místě neštěstí pochází ze 14. století. Ve středověku totiž nebylo cílem viníka potrestat, ale odškodnit za smrt pozůstalé dokonce i v případě vraždy. Jedná se o „Smírčí smlouvy“, ve které se pachatel zaváže, že svůj čin odčiní. A to tím, že se finančně vyrovná s rodinou, nechá sloužit mši v kostele nebo obdaruje chudé. Zpravidla je součástí dohody pouť na místo tragické události, kde viník vztyčí kamenný kříž. V 16. a 17. století už pachatel soudu neuniká a je popraven (za vraždu). Kříže ztrácí svůj prvotní účel, ale staví se dál a jsou užívány jako symbol křesťanství a víry. K tomuto kříži nejsou žádné informace kromě nápisu: „Jas a světlo Boží přijď k nám, O Pane prosím učíš z noci den z tmy světlo slabého silným neboť Tvoje milost, o Bože, může vše. Amen.“ A tak se o jeho prvotním poslání můžeme jen dohadovat.

Víte, kde naleznete popis ukřižování Ježíše Krista?

- a) v Starém zákoně b) v Novém zákoně c) v Evangeliu podle sv. Isidora d) v Svitku Mojžíšově
-

20 - Kaple Božího Těla

Na místě stávala stará zvonička, jejíž zvon roku 1902 puknul. Místo plánovaného nahrazení byla nakonec na místě postavena kaple zasvěcená Božímu Tělu a již následující rok se zde konala první pouť. Tradice poutí je udržována dodnes.

Kdy se pouť konala poprvé? a) 1902 b) 1903 c) 1904 d) 1906